

Till:
Riksdagens konstitutionsutskott

Konstitutionsutskottet

Ink 2017-08-10

Dnr 2659-2016/17

Ansvar för säkerhets- och informationskrisen

Det som började som en skandal vid Transportstyrelsen, med en generaldirektör som medvetet bröt mot flera lagar och en styrelseordförande som inte ingrep, har under sommaren utvecklats till en säkerhets- och informationsskandal inom regeringen och Regeringskansliet. Medias rapportering och den information som statsråd och myndighetsföreträdare har lämnat till flera av riksdagens utskott har ådagalagt anmärkningsvärd passivitet från flera statsråds sida och häpnadsväckande tillkortakommanden i regeringens interna ledning, samordning och krishantering.

När skandalerna började rullas upp lämnades en anmälan in till riksdagens konstitutionsutskott utifrån då känd information. Där namnges enbart statsminister Stefan Löfven och dåvarande infrastrukturminister Anna Johansson, även om en allmän hänvisning också görs till att även andra statsråd kan behöva granskas. Jag vill på det här sättet tydligt framhålla att konstitutionsutskottet utöver statsministern och dåvarande infrastrukturministern även bör granska dåvarande infrastrukturministern Anders Ygeman, försvarsminister Peter Hultqvist, EU- och handelsminister Ann Linde (i hennes egenskap av statssekreterare hos Anders Ygeman under det avgörande skede som ägde rum hösten 2015 och våren 2016) samt statsministerns båda statssekreterare Emma Lennartsson och Hans Dahlgren.

Till en början framstod det som om statsministern och dåvarande infrastrukturministern var de centrala aktörerna i denna fråga, men ju mer som har blivit känt om händelseförloppet, desto tydligare har det blivit att även dåvarande inrikesministern, hans dåvarande statssekreterare och försvarsministern bär ett stort ansvar.

Ann Linde fick information i frågan från Säkerhetspolisen redan på hösten 2015, alltså innan Transportstyrelsen fullbordat överlämnandet av sin IT-drift till IBM. En viktig fråga är vilka åtgärder hon vidtog då. Hon informerade, såvitt känt, inte inrikesministern förrän flera månader senare, i början av 2016. Inrikesministern i sin tur – vad gjorde han när han fick kännedom? Han informerade i vart fall inte statsministern och inte heller infrastrukturministern, vilka båda, enligt uppgift, inte fick information förrän i början av 2017, ett år efter inrikesministern. Försvarsministern fick, liksom inrikesministern, information tidigt under 2016, men informerade inte heller han statsministern eller infrastrukturministern, och förvissade sig inte heller om att de hade fått information från annat håll.

Något samlat och samordnat agerande för att hantera krisen kan knappast ha kommit till stånd under dessa förutsättningar, vilket ytterligare understryker vikten av att statsministerns roll, ansvar och agerande granskas noga. Har han organiserat arbetet i regeringen och Regeringskansliet på ett sådant sätt att han snabbt får viktig information och har han verktyg som gör att han kan agera snabbt, när det krävs? Mycket tyder på motsatsen.

Det är i detta sammanhang också viktigt att klargöra hur statsministerns båda statssekreterare Emma Lennartsson och Hans Dahlgren har agerat och när de fick information om ärendet. Särskilt Emma Lennartssons roll framstår som central, eftersom Hans Dahlgren i huvudsak arbetar med utrikes- och EU-relaterade frågor. Peter Egardt, statssekreterare i Statsrådsberedningen hos statsminister Carl Bildt, skrev den 28 juli på Twitter: "Som statssekr hos statsmin fick jag en föredragning av SÄPO-chefen en gång/vecka". Om Säkerhetspolisen ville informera Statsrådsberedningen direkt om ärendet, borde Säpo alltså rimligen ha vänt sig till Emma Lennartsson.

Statsministern bör också granskas när det gäller det säkerhetspolitiska rådets roll och funktionssätt. Han har inrättat rådet och leder dess sammanträden. Även inrikesministern och försvarsministern ingår i rådet. Utrikesministern i ett svar på en skriftlig fråga (2016/17:1749) från Hans Wallmark (M) uppgett att Transportstyrelsens hantering av säkerhetsklassad information inte har behandlats i det säkerhetspolitiska rådet. Det framstår som mycket egendomligt och tyder på att varken statsministern eller andra centrala statsråd har insett frågans betydelse, men det reser också frågan om vilken roll rådet egentligen har om inte ens ett allvarligt och konkret säkerhetshot diskuteras där.

Mot bakgrund av ovanstående begär jag att konstitutionsutskottet ska granska hur statsministern, dåvarande infrastrukturministern, dåvarande inrikesministern, försvarsministern, EU- och handelsministern samt statsministerns båda statssekreterare har hanterat säkerhets- och informationskrisen kring Transportstyrelsen.

Jönköping den 10 augusti 2017

Mats Green
Riksdagsledamot (M)